

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2944 din 18.05 2018
La nr. 21-06-3872 din 15 mai 2018

**Ministerul Sănătății, Muncii și
 Protecției Sociale**

Prin prezenta, urmare a examinării demersului Cancelariei de Stat nr.21-06-3872 din 15 mai 2018, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția „Azilului de bătrâni” în mun.Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.

Anexă: – 3 (trei) file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5042 din 18.05.2018

la proiectul de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția „Azilului de bătrâni” în mun.Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Autorul nu a respectat etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor, fapt care denotă inițierea și promovarea proiectului cu încălcarea rigorilor stabilite de prevederile art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Astfel, se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota informativă la acesta nu au fost plasate pe pagina web a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale www.msmps.gov.md și nici pe portalul www.particip.gov.md.

În aceste condiții, se consideră că autorul nu a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional, îngrădind dreptul legal al părților interesate de a participa în cadrul procesului decizional de promovare a proiectului prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că „*proiectul de lege vizează acordarea scutirilor la taxa vamală și taxa pe valoarea adăugată aplicate tututor mărfurilor și serviciilor importate/livrate pentru obiectul „Azilului de bătrâni” mun.Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia executat de Reprezentanța a firmei turcești „CENK OSMAN AKSOY C AKS MIMARLINK MUHENDISLIK VE INŞAAT” (IDNO 1017611006614; MD-3801, str.Șciors, 1, mun.Comrat, UTA Găgăuzia, RM) filiala întreprinderii nerezidente străine și a întreprinderii cu Capital Străin „VEZIR CONSTRUCT” S.R.L., (IDNO 1011600037371, MD-2071, str.Rariștii, 7, mun.Chișinău, RM)”*”.

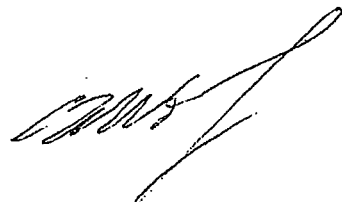
La fel, în nota informativă se menționează că „*în scopul amplificării procesului de construcție a Azilului de bătrâni din mun.Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia se propune spre aprobare proiectul de lege ce vizează acordarea scutirilor fiscale și vamale sus-menționate*”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Potrivit notei informative „*implementarea acestui proiect semnificativ din punct de vedere social va aduce o contribuție semnificativă la dezvoltarea infrastructurii sociale și va oferi un ajutor neprețuit pentru vîrstnicii Autonomiei Găgăuzia*”.

Astfel, se constată că prin promovarea proiectului se urmărește atingerea interesului statului de a aduce un aport de susține unei pături din societate, și anume, persoanele în etate, prin construcția azilului de bătrâni în mun.Ceadâr-Lunga.

Totodată, proiectul promovează în mod direct și interesele companiilor menționate în proiect prin acordarea scutirilor de la plata taxei pe valoare adăugată, taxei vamale și taxei pentru efectuarea

procedurilor vamale în vederea construcției azilului de bătrâni.

Deși, pe de o parte, proiectul respectă interesul public - suport/sprijin din partea statului persoanelor în etate prin construcția unui azil de bătrâni, pe de altă parte, proiectul promovează unele excepții de la regula generală de achitare a taxelor și impozitelor în conformitate cu cadrul legal în vigoare.

Astfel, se va putea considera de o parte a societății că proiectul constituie un precedent judiciar periculos, fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen în continuare.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

Se constată că nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Nota informativă redă principalele prevederi ale proiectului și evidențiază elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

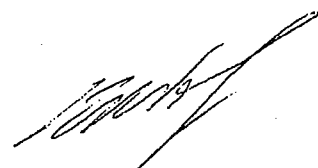
Prin urmare, nota informativă a proiectului întrunește condițiile menționate în art.20 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

Analizând domeniul de reglementare a proiectului considerăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind caracterul de excepție al actului legislativ propus și la efectele pe viitor ale unor astfel de proiecte.

În aceste condiții, orice alt subiect de drept va fi tenta să găsească pârghii legale în vederea evitării plăților la bugetul public național prin promovarea proiectelor de acest gen - scutirea de la plata drepturilor de import.

În astfel de situații, reiese că urmează să fie asigurată o egalitate deplină și efectivă în drepturi oricărui solicitant de acest gen, fără a condiționa în vreun fel argumentarea caracterului de excepție al actului legislativ.

Totodată, atragem atenția legiuitorului că la moment cadrul legal național nu conține reguli clare, transparente specifice domeniului reglementat conform cărora trebuie să fie tratată o solicitare de scutire a plăților drepturilor de import.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "*d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*".

Deși în mod direct implementarea proiectului nu presupune alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, totuși, din normele proiectului reiese că bugetul public național va fi prejudiciat prin neplata taxelor conform normelor generale, plata cărora este scutită prin proiect.

Considerăm că autorul proiectului urmează să indice în nota informativă suma drepturilor de import ce se propune a fi scutită întreprinderilor menționate în proiect, pentru ca legiuitorul să analizeze suma derpturilor de import în raport cu beneficiul public adus.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

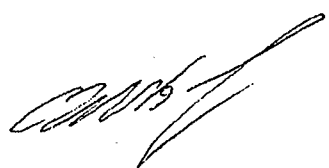
II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează în mod indirect activitatea organelor vamale care urmează să aplice legea respectivă și să întreprindă acțiunile ce se impun în vederea implementării acesteia - importul bunurilor/serviciilor indicate în lege fără achitarea drepturilor de import.

În acest sens, se menționează că Serviciul Vamal urmează să întreprindă acțiunile de rigoare în vederea identificării transparente a bunurilor importate, categoria acestora și cantitatea acestora la etapa controlului vamal, precum și să instituie o procedură de monitorizare a utilizării bunurilor în vederea constatării neînstrăinării acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totuși, reieșind din domeniul pe care îl reglementează proiectul - stabilirea derogărilor de la regula generală (de achitare a drepturilor de import) se consideră că acesta favorizează o categorie de subiecți de drept.

Astfel, în eventualitatea solicitărilor ulterioare de acest gen din parte altor subiecți de drept, în cazul refuzului se va putea constata o discriminare față de această categorie de subiecți care se află, în principiu, într-o situație juridică similară.

Astfel, promovarea unor astfel de proiecte urmează să fie examinate cu meticulozitate în vederea asigurării respectării drepturilor și libertăților omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege are drept scop scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția „Azilului de bătrâni” în mun.Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.

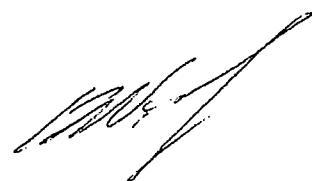
Deși scopul general al proiectului este în interes public - construcția azilului de bătrâni, promovarea frecventă a astfel de proiecte impulsionează cetățenii de a nu se conforma cadrului legal în vigoare ce stabilește obligativitatea achitării drepturilor de import și de a găsi căi legale de promovare a proiectelor de acest gen.

Astfel, proiecte de acest gen servesc temei legal de inițiere și promovare a altor proiecte de acest gen. Menționăm acestea, deoarece cadrul legal național nu conține norme clare, transparente specifice conform cărora trebuie să fie tratate solicitările de scutire a plăților drepturilor de import.

Autorul, precum și organul emitent urmează să analizeze cu meticulozitate motivele privind oportunitatea promovării proiectului în vederea tratării pe viitor, în cazul adoptării proiectului, într-o manieră justă și echitabilă a tuturor solicitărilor de acest gen fără deosebire de statutul subiecților.

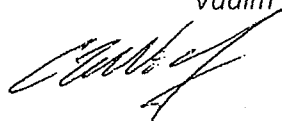
La fel, Serviciul Vamal urmează să întreprindă toate măsurile de rigoare în vederea identificării transparente a tuturor bunurilor și serviciilor propuse spre import prin stabilirea categoriilor bunurilor și serviciilor și a cantităților acestora, precum și să implementeze în cooperare cu alte autorități publice cu atribuții în domeniu un sistem riguros de control transparent a utilizării bunurilor/serviciilor după destinație - construcția azilului de bătrâni, în vederea neînstrăinării acestora.

Totodată, se recomandă autorității publice - autor al proiectului să completeze nota informativă cu informații privind suma drepturilor de import de care sunt scutite întreprinderile menționate în proiect.

18.05.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim GURMEI, Șef secție

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vadim Gurmei', written in a cursive style.